Marks 75 **2.30 hours**

All questions are compulsory.

Q1. Edit and rewrite the following keeping in mind Style-sheet for spelling, grammatical, factual and punctuation mistakes. Give a suitable headline and suggest an appropriate visual. **(15 Marks)**

Central hrd minister India recognises that accountability in financing of education is critical to achieve SDG4 and associated targets. It involves accountability in financing of education in the part of both the develpment partners and individual countries. Accountability in the part of development partnrs relates to the commitment to enhance funding that is needed to implement SDG4-Education 2030 agenda. The latest Global Education Monitoring Report which could released recently points out that"at the global level, international commitments to finance the education sector, remains weak". The Report indicates that "only 6 of 28 OECD-DAC countries met their commitment to alocate 0.7% of nasional income to aid." Therefore, OECD developed countries must fulfil their commitment. Ultimately, investing in education is investing in peace and sustainable future.

Acountability on the part of individal countries relate to the commitment to set national appropriate spending targts for education, mobileising financial resources and achieving in a progressive manner the international benchmarks of allocating at least 4% to 6% of gross domestic product (GDP) to education; and/or alocating at least 15% to 20% of public expenditure to education. Accountability on the part of individual countries also relates to an efforts aiming at ensureeng that the available funds that are used efficiently and effectively.

The Government of India recognises that achieving the education development goals and targets set in the context of SDG4-Education 2030 agenda requires increase and well-targeting financing and effective and efficient utilisation of allocated funds. Government of India is investing nearly 4.5 % of gdp on education, despite competing demands on resources. The Central and State/ UT governments have been making efforts for provide adequate and equitable finance to educational priorities. There has been a broad consensus the investment on education be gradually should be increased to reach a level of six per sent in the the Gross Domestic Product (GDP).

Q2. (A) Explain the structure of the editorial department in a daily newspaper. What are the responsibilities of the News Editor in this set-up? **(15 Marks)**

OR

(B) Describe the importance of the Editor in –Chief in a leading daily newspaper. What are the challenges that he faces and how can he shape public opinion? **(15 marks)**

Q3. (A) Headlines sell a story: Do you agree with this statement? Describe at least five types of headlines **(8 marks)**

(B) Explain the principles of page layout. **(7marks)**

OR

C24AE0CCDFB6B69C08B676DAB82E08BF

Q3. (A) Why are pictures important to tell a news story? Explain what is a good picture for a journalist **(8 marks)**

(B) What is a stylebook? How does it help in giving a publication a professional touch? **(7 marks)**

Q4. Read the following leads and with help of a diagram indicate the placement of any 5 on the front page of a national broadsheet newspaper. Give justification for your placement. **(15 Marks)**

1) Chennai: Normal life in Chennai was affected as heavy rainfall continued in several parts of the metropolis and neighbouring districts on Friday. As per the last update by news agency PTI, the death toll in rain-related incidents in the city reached eight in Tamil Nadu. In spite of some relief in the early hours of the day, the city saw heavy downpour in the evening which continued overnight.

2) NEW DELHI: Official statistics indicate an 80% increase in the value of digital transactions in 2017-18, with the total amount expected to touch Rs 1,800 crore in the wake of the impetus provided by demonetisation. The value of digital transactions till October this year, at Rs 1,000 crore, was nearly equal to that for the whole of 2016-17.

3) New York: As the CIA on Wednesday made public at least 470,000 files from computers seized during the May 2011 raid on Osama bin Laden's Abbottabad safehouse, the world got a peep into the secret life of the man who was once the world's most wanted. Sandwiched between graphic videos of suicide bombings and beheadings are Bollywood chartbusters sung by Udit Narayan, Kumar Sanu and Alka Yagnik.

4) Mumbai: A Reuters report notes that as WhatsApp went down, thousands of people reported about it on social media. "Whatsappdown was the top trending item on Twitter in India, which is WhatsApps biggest market with about 200 million of its billion-plus users.

5) NEW DELHI: The Supreme Court (SC) on Friday refused to pass an interim order staying the linking of Aadhaar with mobile numbers and bank accounts. At the same time though, the top court chastised banks and mobile telephone companies for creating panic by sending customers messages saying their accounts will be deactivated if they don't link them to Aadhaar.

6) Patna: At least three people were killed and over 10 injured on Saturday morning after a stampede took place at the Simaria ghat in Bihar's Begusarai. The incident occurred at 7 am in a narrow lane near the Simaria ghat where people had gathered on the occasion of Karthik Purnima

C24AE0CCDFB6B69C08B676DAB82E08BF

7) New Delhi: The Jnanpith award for 2017 goes to one of the most celebrated Hindi writers, Krishna Sobti.Following the unanimous decision amidst the members of the Jnanpith Selection Board, the 97-year-old is to be decorated with India's highest literary honour, in recognition of her outstanding contribution to Indian literature

Q5. Write short notes on any three **(15 Marks)**

a) Subeditor

b)Typeface

c)Photo Featire

d)Press release

e) Difference Between tabloid and broadsheet

****

C24AE0CCDFB6B69C08B676DAB82E08BF

वेळ:२ तास ३० मिनिटे **गुण: ७५**

सूचना: सर्व प्रश्न सोडवणे अनिवार्य आहे

प्रश्न १. बातमीच्या उलट्या त्रिकोणास लक्षात ठेवून खालील बातमीची पूर्नलेखन करा. बातमीतील शब्दरचनेच्या, वाक्यरचनेच्या, व्याकरणाच्या आणि तथ्यांची दुरुस्ती करा. तसचं मथळा आणि योग्य छायाचित्र सूचवा.

केंद्रिय मनुष्यबळ विकस मंत्री प्रशाक जावडेकर म्हणाले 'शाश्वत विकास लक्ष्य 2030' अर्थात 'शिक्षण हे लक्ष्य' साध्य करण्यासाठी वित्त पुरवठ्यासंदर्भातले उत्तरदायित्व भारत जाणून आहे. वेयक्तिक देश आणि वीकास भागीदार या दोनिच्या शिक्षणासाठी वित्त पुरवठ्याचे उत्तरदायित्वाचा समावेश यामध्ये करण्यात आला. शाश्वत विकास लक्ष्य 2030 मधील शिक्षण अर्थात एसडीजी4-एज्युकेशन-2030 चा प्रस्ताव अंमलात आणण्यासाठी वित्त पुरवठ्यासह विकास भागीदारांबरोबर आम्ही कटिबध्द आहोत.

जागतिक शिक्षण निरीक्षणा च्या नवीनतम अहवालात जागतिक पातळीवर शिक्शण क्षेत्रासाठी आंतरराष्ट्रीय कटिबद्धता कमकुवत असल्याचं नमूद करण्यात आलं आहे. 28 ओईसीडी-डीएसी देशांपैकी केवळ 6 देश त्यांच्या राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या 0.7 टक्के या क्षेत्रातील मदती साठी देण्याची कटिबध्दता पाळतात. ओसीईडी विकसित राष्ट्रांनी आपली वचन बद्ता पाळली पाहिजे कारण शिक्षणातील गुंतवणूक ही अंतिमत: शांतता आणि शाश्वत भविष्यासाठीची गुंतवणूक आहे.

शिक्षणासाठी योग्य राष्ट्रीय लक्ष निर्धारित करण्याची वचनबद्धता, आर्थिक स्रोतांची जमावजमाव आणि सकल राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या किमान 4 ते 6 टक्के शिक्षणावर खर्च करणे तसेच सार्वजनिक खर्चापैकी किमान 15 ते 20 टक्के शिक्षणावर खर्च करणे ही आंतरराष्ट्रीय मानकं कालबद्ध रित्या साध्य करणं ही वैयक्तिक देशांसाठी वचनबद्ध आहेत. तसेच उपलब्ध निधींचा परिणामकारक आणि कार्यक्षमतेने वापर करण्यासदर्भातही या देशांचे उत्तर दायित्व आहे.
शैक्षणिक प्राधान्याना पुरेसा आणि समान अर्थ पुरवठा व्हावा यासाठी केंद्र तसेच राज्य सरकारं आणि केंद्रशासी त प्रदेश प्रयत्नशील आहेत. शिक्षणावरील गुंतवणूक टप्प्या टप्प्यानं वाढवून ती सकल राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या 6 टक्क्यांपर्यंत नेण्याबाबत एकमत आहे. शिक्षण क्षेत्रातील खासगी आणि सार्वजनिक क्षेत्र गुंतवणुकीला चालना देण्यासाठी शिक्षणावरील तरतूद वाढवण्याचा प्रयत्न सुरू आहे. उपलब्ध निधीचा परिणामकारक आणि कार्यक्षम वापर होत आहे. हे निश्चित करण्यासाठी समन्वय साधला जात असून मूल्यमापन प्रक्रिया अंगिकारली जात आहे.

एसडीजी4-एज्युकेशन 2030 हे उद्दिष्ट साध्य करण्यासाठी निर्धारित केलेल्या निधीचा परिणामकारक आणि कार्यक्षम वापर तसंच वाढीव वित्तपुरवठा यांची गरज असल्याचे भारत सरकारला मान्य असून, इतर स्रोतांची मागणी असूनही भारताच्या सकल राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या जवळजवळ 4.5 टक्के निधी भारत सरकार शिक्षणावर खर्च करत आहे.

C24AE0CCDFB6B69C08B676DAB82E08BF

प्रश्न २.(अ) दैनिक वर्तमानपत्राच्या संपादकीय विभागाची रचना स्पष्ट करा. तसेच वृत्त संपादकावर कोणती जबाबदारी असते. **१५**

किंवा

(**ब**) दैनंदिन वर्तमानत्रातील प्रमूख संपादकाचे महत्व विशद करा. तसेच प्रमूख संपादक कोणत्या आव्हानांचा सामना करता आणि ते कशा प्रकारे जनमत प्रभावीत करु शकतात त्याविषयी लिहा. **१५**

प्रश्न ३.(अ)मथळ्यांमुळे बातमी वाचली जाते याच्याशी तुम्ही सहमत आहात का. तसेच पाच प्रकारच्या मथळे कोणते, वर्णन करा ८

(ब) पान आरेखनाची तत्वे कोणती ? **७**

किंवा

(अ) न्यूज स्टोरीसाठी छायाचित्रं महत्वाची का असतात? पत्रकारासाठी चांगले छायाचित्र म्हणजे काय समजावून सांगा ८

(ब) शैली पुस्तिका म्हणजे काय? **७**

प्रश्न ४. आकृतीच्या सहाय्याने एका राष्ट्रीय वृत्तपत्राच्या पहिल्या पानावरील खालीलपैकी पांच बातम्यांचे स्थान निश्चित करा, त्यासाठीचे कारण दया तसेच त्यांना शिर्षक देऊन छायाचित्र सूचवा.

१५

१. चेन्नई : तामिळनाडूतील तटवर्ती परिसर तसेच राजधानी चेन्नईत गुरूवारी संध्याकाळपासून पडत असलेल्या मुसळधार पावसामुळे येथील जनजीवन विस्कळीत झाले आहे. चेन्नईतील सर्व शाळा, महाविद्यालयांना सुटी देण्यात आली असून आयटी कंपन्या बंद ठेवण्याचा सल्ला देण्यात आला आहे. जागोजागी मोठ्याप्रमाणात पाणी साचले असून अनेक ठिकाणी वाहने पाण्यात वाहून गेली आहेत.

२. नवी दिल्ली : नोटाबंदीनंतर केंद्र सरकारने डिजिटल व्यवहारांना सातत्याने चालना देण्याचा प्रयत्न केला. त्यांच्या या प्रयत्नाला यश येत असल्याचे दिसत आहे. आकडेवारीनुसार देशात वर्ष २०१७-१८ मध्ये डिजिटल व्यवहारात ८० टक्क्यांनी वाढ होण्याची शक्यता आहे. डिजिटल व्यवहार १८०० कोटी रूपयांपर्यंत पोहोचण्याची अपेक्षा केली जात आहे. हा व्यवहार वाढण्यामागे नोटाबंदी हे प्रमुख कारण असल्याचे मानले जात आहे.

३. न्यूयॉर्क : ओसामा बिन लादेनला अबोटाबादमध्ये मारण्यात आले, त्यानंतर तो ज्या घरात लपला होता तिथून अमेरिकेच्या कमांडोजना काही संगणक मिळाले होते. अमेरिकेची गुप्तचर संस्था सीआयएने १ नोव्हेंबरला या संगणकांमधील माहिती जाहीर केली. या संगणकांमधील

C24AE0CCDFB6B69C08B676DAB82E08BF

डेटामध्ये अनेक आत्मघातकी हल्ल्यांचे व्हिडिओ सापडले. याशिवाय अलका याज्ञिक, कुमार सानू आणि उदित नारायण यांनी गायलेल्या गाण्यांचे व्हिडिओही मिळाले.

४. मुंबई : भारतासह जगभरात तब्बल तासभर 'डाऊन' होऊन असंख्य युजर्सचा 'बीपी अप' करणारं व्हॉट्सॲप अखेर सुरू झालं आहे. तासाभरानंतर व्हॉट्सॲपवरून पुन्हा एकदा संदेशांची देवाणघेवाण सुरू झाली असून व्हॉट्सॲप अचानक ठप्प होण्याचं कारण मात्र अद्याप समजू शकलेलं नाही.

५. नवीदिल्ली: बँका आणि मोबाइल कंपन्यांनी 'आधार'शी जोडण्याचा तगादा लावून ग्राहकांमध्ये घबराट निर्माण करू नये, असा इशारा सर्वोच्च न्यायालयाने दिला. मात्र, त्याचवेळी बँक खाते आणि मोबाइल क्रमांकांना 'आधार'शी जोडण्याच्या केंद्र सरकारच्या प्रस्तावाला हंगामी स्थगिती देण्यास सर्वोच्च न्यायालयाने नकार दिला.

६. पटना : बिहारमधील बेगूसराय येथे कार्तिक पौर्णिमेनिमित्त गंगा स्नानासाठी गेलेल्या भाविकांवर काळाने घाला घातला. सिमारिया येथील गंगा घाटावरून स्नान करून परतणाऱ्या भाविकांमध्ये अचानक झालेल्या चेंगराचेंगरीत तीन भाविकांचा मृत्यू झाला. या चेंगराचेंगरीत किमान १० जण जखमी झाल्याचे सांगण्यात येते.

७. नवी दिल्ली : साहित्य क्षेत्रातील अत्यंत सन्मानाचा 'ज्ञानपीठ' पुरस्कार हिंदी भाषेतील प्रख्यात लेखिका कृष्णा सोबती यांना जाहीर झाला आहे. साहित्य क्षेत्रातील बहुमोल योगदानासाठी त्यांना हा पुरस्कार प्रदान करण्यात येणार आहे. ११ लाख रूपये, प्रमाणपत्र आणि सन्मान चिन्ह असे या पुरस्काराचे स्वरूप आहे.

प्रश्न ५. टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) **१५**

१. उपसंपादक

२. टाईपफेस

३. फोटो फिचर

४. प्रसिद्धी पत्रक

५. टॅबोलाईड आणि ब्रॉडशीटमधील फरक

****

C24AE0CCDFB6B69C08B676DAB82E08BF